

**Nya
Byggavtalet**

**Mobilen kan
ge bättre
arbetsmiljö**

**JP tar
ställning!**

Hej kamrater,

Det är dags för det sista numret detta år som varit ett väldigt annorlunda år. Vi har haft en pandemi som drog in över oss i mars månad och nu återigen slagit till med full kraft. Ta hand om er och var noga med att hålla avstånd till varandra och ställ krav på era arbetsgivare att de möjliggör att ni kan hålla avstånd även i bodarna när äter och byter om. Det är arbetsgivaren som har ansvarat för detta under den tid ni är på arbetet och hör gärna av er till oss om ni tycker att det är något som inte är okay.

Lika illa som pandemin slagit mot oss är borgarnas attacker mot LAS där deras enda mål är att det ska bli lättare och billigare att göra sig av med arbetstagare de inte tycker håller måttet längre. Jag läste ett inlägg från Timbro (borgarnas tankesmedja), "det ska vara lika lätt att säga upp en arbetstagare som att säga upp ett tidningsabonnemang". Detta mina vänner är vad de vill med LAS trots att de säger att det måste bli lättare att anställa men ljuga har de alltid varit bra på. Centerpartiet och Liberalerna hänvisar hela tiden till januariöverenskommelsen men de glömmer bort att där står det även att balansen mellan parterna ska hållas oförändrad. LAS idag är redan tillräckligt ihållig och ska den på något vis förändras så måste den stärka vårt skydd och inte tvärsen.

Korttidpermitteringarna som infördes under pandemin var ett bra initiativ av regeringen som troligtvis har räddat ganska många företag och arbetstagare från arbetslöshet. Däremot så låter illa när moderaternas ekonomiska talesperson Elisabeth Svantesson säger att det inte är tillräckligt utan arbetsgivarna behöver ännu mer stöd. I nästa andetag så pratar hon om vår A-kassa som är en försäkring vi själva är med och betalar för. Hon tyck-

er nämligen att reglerna är för generösa och hon tycker att ersättningen borde sänkas för hon säger ju att hungriga vargar jagar bättre, men det gäller tydligen bara arbetstagare för till arbetsgivarna vill hon höja bidragen.

Till slut så fick Byggföretagen skägget ur brevlådan och kom överens med Byggnads om ett nytt Byggavtal. Det nya avtalet är en stor framgång för Byggnads och dess medlemmar då vi lyckades få igenom bland annat utökad tillträdesrätt för våra Regionala skyddsombud. Det är en stor vinst för oss då det visar att tillsammans är vi starka, där politiken misslyckades så visar Byggnads vägen att det går att genomföra avtalsvägen. I jämställdhetsfrågan så fick vi till extra graviditetslön till dig som får graviditetspenning från Försäkringskassan.

Det här visar vilken styrka vi har tillsammans när vi är många medlemmar som ställer krav och det visar hur viktigt det är att vi fortsätter att organisera oss. Det kommer att komma fler utmaningar för oss längre fram både politiska och avtalsmässiga och den styrka vi besitter idag kommer att behövas och utökas.

Till sist vill jag önska er alla en God Jul och ett Gott Nytt År samt att vi inom en snar framtid kan bli kvitt med Covid-19 och återgå till det normala igen. ☐

Stark, stolt och trygg!

Kenneth Svärd
ordförande
Byggnads
Örebro-Värmland

Nära vinna plåt-SM

Minns ni Alexander Stüffe, 18 år, från Ambjörby som skulle ha tävlat i SM-finalen för unga plåtslagare i våras? Det gick riktigt bra för honom när finalen till sist blev av.

Han blev tvåa, och var nära att segra.

Bara en poäng skilde mellan ettan Hadi Barbari från Uppsala och Alexander Stüffe när tävlingen gick av stapeln i början av oktober i Katrineholm i en coronasäkrad version med sex finalister.

Han minns inte slutpoängen, men både han och vinnaren var över 360 poäng, berättar Alexander Stüffe.

"Tävlingen var kul, en speciell upplevelse där man ska försöka koncentrera sig på sitt arbete och kunna utföra det snabbt och så utförligt som möjligt för mer poäng" skriver han i en kommentar till tidningen.

De tävlande hade sex timmar på sig att lösa uppgiften som bland annat innehöll taktäckning och jobb med olika falser, och bedömdes som teknisk och svår.

Alexander Stüffe var nöjd redan när han kvalificerade sig till finalen.

"Att vara så nära att vinna är bara ett stort plus". ☐

Medlemstidning för Byggnads
Region Örebro-Värmland

Ansvarig utgivare: Kenneth Svärd
Redaktionskommitté: Kenneth Svärd och Thomas Schultz
Produktion: Krügers, text och foto. Texttanken, layout och redigering
Tryck: Åtta.45 Tryckeri, Västerås
Adress till hemsidan:
orebro-varmland@byggnads.se
Telefon: 010-601 10 11 [vxl]
Postgiro: 204729-8

Vad tycker du...

...att vi ska skriva om i tidningen?
Kom med tips och idéer till
Peter Krüger:
peter.kruger@telia.com

Nya Byggavtalet en seger

TEXT: MAGNUS ÖSTIN

Oseriösa byggföretag kan inte längre stoppa Byggnads från att komma in på arbetsplatser bara för att det saknas fackliga medlemmar. Det är en av de viktigaste segrarna med nya Byggavtalet.

– **Klart som fan** att vi är nöjda med avtalet när vi fick igenom den här förbättringen för regionala skyddsombud. Det som blev nerröstat i våras i riksdagen av borgarna, det fick vi in i vårt kollektivavtal, säger regionsordförande Kenneth Svärd.

Nu får de regionala skyddsombuden (RSO) ökade befogenheter och kan gå in på arbetsplatser där företagen tecknat kollektivavtal men där det saknas fackliga medlemmar.

Tidigare har det krävts att Byggnads har medlemmar, vilket stoppat insyn inte minst i företag med utländsk arbetskraft.

– Det är revolutionerande, en seger, säger Niklas Nordlund, som är samordnare för de regionala skyddsombuden.

Förutom bättre möjlighet att inspektera arbetsplatser tror han på en förebyggande effekt, att företag sköter sig bättre om de vet att ett regionalt skyddsombud kan dyka upp.

– Jag tror att det kommer synas en ganska stor skillnad på de ställen där vi har avtal men inga medlemmar: att det

ganska snabbt blir bättre arbetsmiljö där, säger Niklas Nordlund.

Att RSO:s möjlighet till insyn står inskrivet i avtalet ger också en trygghet om politiker skulle ändra lagen. Sverigedemokraterna har velat ersätta regionala skyddsombud med arbetsmiljöinspektörer från Arbetsmiljöverket.

– Avtalen kan de inte rucka på, det är mellan parter.

Kenneth Svärd lyfter fram andra förbättringar i avtalet, inte minst en tydligare och skarpare formulering av huvudentreprenörsansvaret:

– Det ska bli lättare att granska att det följs.

Han tror också att den nya graviditetslönen som förhandlats fram ökar möjligheten att locka kvinnor till branschen.

– Byggnads med så få kvinnor har lyckats att få in en graviditetslön i avtalet, det är inte att förakta. Det här visar än en gång att Byggnads går i bräschen för jämställdhet tycker jag.

Om arbetsuppgifterna innebär en risk för kvinnan eller hennes foster, och hon därför inte kan jobba fram till

förlossningen ska arbetsgivaren betala en tioprocentig graviditetslön som ett komplement till den graviditetspenning som Försäkringskassan betalar.

Det handlar inte bara om fysiskt tunga arbetsuppgifter.

– Kraftigt buller kan ju också skada fostret.

En fjärde förbättring i nya avtalet rör pensionen. Mer pengar betalas in framöver i pensionsavsättning i och med att åldern sänks från 25 år till 22 år. Från det året en anställd fyller 22 ska arbetsgivaren betala in tjänstepension.

Utöver de uppräknade fyra förbättringarna i det nya avtalet, som löper på 29 månader, kan också nämnas att arbetsgivaren övergav ett tungt krav.

– Arbetsgiversidan villkorade att för att de överhuvudtaget skulle sätta sig ner och förhandla skulle vi släppa makten och inflytandet över ackordslönerna, men det behövde vi aldrig göra.

Arbetsgiversidan ville ta ifrån Byggnads mandatet att förhandla ackordslöner (prestationslöner).

– Det finns ingenting de kan erbjuda för att vi ska släppa det eftersom effekten skulle bli lägre löner. □

Fotnot: På grund av tidningens pressläggning kan vi inte få med senaste nytt angående de andra avtalen förhandlas efter Byggavtalet: TIA, Plåtavtalet, Glasavtalet, Entreprenadmaskinavtalet och Bemanningsavtalet väntas i stora drag följa Byggavtalet.

Anders Schagerström

Ålder: 53 år.

Familj: Sambo och två barn.

Bor: Villa i Kil.

Fritidsintressen: Sportfiske [metar gädda vilket är lindrigt för armar och axlar]. Akvariefiskar. "Det är min stora passion och jag kan vartenda latinskt namn".

Skadade armbågarna – blev undersköterska

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Anders Schagerström trodde att takläggaryrket skulle funka med hans vibrationsskadade armbågar. Han hade fel. Han tvingades byta jobb och blev undersköterska – ett jobbbyte han inte ångrar. Nu slipper han också det stora lönetappet.

Det var inte i takläggaryrket som arbetsskadorna uppstod för Anders Schagerström från Kil.

– Jag jobbade i 17 år på Metsos gjuteri i Karlstad.

Första gången han märkte att något var fel var 1995.

– Då small det till i högra armbågen. Förmodligen en sena som skadades.

Företagets läkare avfärdade det hela och skickade ut Anders Schagerström i gjuteriet igen. Ut till de stora yankeecylindrarna för pappersbruk som han jobbade vid.

Ingen anpassning av arbetsuppgifter, ingen sjukskrivning.

Anders jobb var att stå i en korg och med en handhållen skålslip som vägde uppskattningsvis sex kilo slipa bort betongrester från gjutformen. Statiskt arbete, vibrationer och med armarna över axelhöjd. Riktigt dåligt ur arbetsmiljösynpunkt.

Men där och då sågs inte med blida ögon om man klagade, berättar han.

Så han gjorde sitt bästa för att klara av jobbet.

– Skålslipen vibrerade och jag fick ta stöd med armbågen mot kroppen för att orka.

Det gjorde inte saken bättre. Han fick ont på andra ställen av den onaturliga arbetsställningen.

– Sedan började vänsterarmen att strula.

2003 gav han upp och utbildade sig till takläggare. Han tänkte att det skulle fungera bättre. Det gjorde det också under flera år, tills han bytte firma där det ingick många lyft av isolering.

– Det har inte med vikten att göra, det är de monotona lyften som är bekymret.

Han berättar om smärtor i armarna som var så svåra att inte ens värktabletter hjälpte.

– Jag lade mig på armarna på kvällen för att de skulle domna bort så att jag kunde somna.

2017 gav han upp ett yrke igen. Denna gång för att bli undersköterska.

– Jag visste att det inte fanns någon väg tillbaka inom byggyrket.

Anders Schagerströms pappa bodde på ett demensboende och det fick honom att bli intresserad av yrket.

– Jag tänkte att jag kunde göra nytta där, det behövs män.

Det tvära bytet av yrke blev lyckat.

– Det känns mer meningsfullt att gå till jobbet nu, jag känner att jag gör nytta, att jag hjälper människor som inte klarar sig själva. Och jag saknar verkligen inte jargongen som man fortfarande stöter på på byggen.

Men som undersköterska tjänar han sämre än han gjorde som takläggare.

Därför var det glädjande när han nyligen fick ett besked från Försäkringskassan att han beviljas livränta som täcker upp mellanskillnaden.

Han har fått hjälp av Katarina Sandgren på Byggnads Örebro-Värmland som är expert på försäkringsfrågor och som hjälpt många medlemmar att få ekonomisk kompensation för arbetsskador.

– En elektrikerkompis sa: "Du vet väl att det finns en kvinna på Byggnads som du kan be om hjälp". Så det gjorde jag. Och hon är verkligen ett proffs.

Anders Schagerström har utretts på Arbets- och miljömedicinska kliniken på USÖ där det konstaterades att han har vibrationsskador.

Han har blivit opererad flera gånger och fått injektioner av såväl botox som kortison, men han kommer aldrig att bli bra.

Värken har han lärt sig leva med. Han anpassar vardagslivet: har satt på skumgummihandtag på gräsklipparen för att dämpa vibrationerna och sambon får skotta snö på vintern. Vantarna åker på om temperaturen sjunker under tio plusgrader eftersom vibrationsskadorna gör att han lätt fryser om fingrarna, och när huset ska målas om tar han in en firma. Det kan han också få bidrag till har han något förvånad fått veta.

På demensboendet där han arbetar slipper han vibrationer och statiska moment, men även nu frestar det på ibland. När han och en kollega med en slags armkrok hjälper boende upp på benen smärtar det i Anders armbåge.

– Det är rena tortyren, men det är inget att göra något åt.

Anders Schagerström är glad att han är med i facket och kunnat få hjälp i en lång och snårig process.

– Jag har alltid varit med i facket, det vill jag att du skriver. För det är viktigt. Och jag vill också säga att Katarina genom alla år har varit kanonbra att ha att göra med – för det här har tagit fruktansvärt lång tid. □

Mobilen kan ge bättre arbetsmiljö

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Årets arbetsmiljövecka riktar sig särskilt in på hälsofarliga ämnen och hur en säker arbetsmiljö skapas. Visst hittades dåliga exempel – men i Karlskoga gjorde Byggnads Örebro-Värmland också en glädjande upptäckt.

Tidningen fick följa med när ombudsmannen Niklas Nordlund, som är specialiserad på arbetsmiljöfrågor, besökte Hagmans tak i Karlskoga på arbetsmiljöveckan som var vecka 43.

Han blev positivt överraskad av att se hur företaget har tagit sig an frågan om säkerhet och arbetsmiljö. Företaget har tagit fram en digital lösning för arbetsmiljöplaner, som ska finnas inför varje jobb.

– De har lagt ner tid, pengar och energi på det här, säger Niklas Nordlund.

På en digital plattform kan all dokumentation som rör säkerhet och arbetsmiljö inför ett specifikt jobbupdrag samlas.

– Riskbedömningen kan enkelt delas mellan alla: arbetsledare, byggherrar, platschef.

Arbetsmiljöplanen kan också hållas aktuell genom att ny information enkelt kan läggas till efterhand.

En stor fördel som Niklas Nordlund ser är att det är lätt för alla inblandade att kolla uppgifter. Det i sig kan öka säkerheten på bygget.

– Alla kan enkelt komma åt informationen i mobiltelefonen. I stället för att den sitter samlad i en pärm som ingen tittar i.

Niklas Nordlund fick vid besöket veta att takfirman, som finns på flera platser i landet, har långt gångna planer på att utveckla en app som ska göra de digitala arbetsmiljöplanerna ännu mer användarvänliga.

Arbetsmiljöplanen kan även i digital form sparas för framtiden.

Med temat hälsofarliga ämnen ville Byggnads i år trycka på vikten av miljöinventeringar vid renoveringar.

Byggnads Niklas Nordlund instrueras hur säkerheten fungerar av Mats Kias och Patrik Junghagen på Hagmans tak i Karlskoga.

”Alla kan enkelt komma åt informationen i mobiltelefonen. I stället för att den sitter samlad i en pärm som ingen tittar i.”

– Husägaren ska kunna säga vad som byggts in i huset och om det eventuellt finns risker. Jag tänker främst på gamla mattor och ventilation som kan innehålla asbest men det handlar också om kemiska produkter och tungmetaller.

Vid nyproduktion är det i stället marken som ska analyseras.

Vid arbetsplatsbesöken gick Byggnads igenom en särskild checklista med 13 punkter som rör arbetsmiljön.

Målet var att region Örebro-Värmland skulle hinna med 98 checklistor under veckan.

Det målet nåddes.

Den samlade bilden är att majoriteten av företagen tar det förebyggande arbetet på allvar.

– Det flesta jobbar med det här, men det finns också de som inte gjort någonting och de blir ju inte så glada på oss när vi kommer dit. □

Katarinas hjälp kan ge pengar

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Hon arbetar med avtalsförsäkringar och medlemsförsäkringar. Hon har också erfarenhet av att hantera Försäkringskassan. Katarina Sandgren har hjälpt många medlemmar som blivit sjuka eller skadats på jobbet – resultatet har blivit pengar på kontot och en tryggare framtid.

– Jag hanterar allt som har med försäkringsfrågor att göra, sammanfattar hon.

Ärendena startar med att medlemmen hör av sig.

– Oftast har de fått tips av någon kollega.

Det kan gälla en arbetsskada, att personen blivit sjukskriven eller ska vara föräldradlig.

– Vi får in en anmälning om arbetsolycksfall om dagen i snitt. En vanlig arbetsskada är skärskador.

Om skadan skulle ge framtida men är det bra att den finns registrerad, medlemmen kan också få pengar för exempelvis ett fullt år.

Vibrationsskador ökar stadigt konstaterar hon, och även dessa kan det kompenseras ekonomiskt via AFA Försäkring.

Vid sjukskrivning och föräldradighet kan man också få ersättning från AFA Försäkring som minskar inkomstförlusten.

Det kan man få hjälp med från Byggnads att anmäla, om man inte själv vill gå in på AFA Försäkrings hemsida och göra det själv.

Det kan generera pengar på kontot redan efter några veckor.

SERIE:

Yrkestiteln avslöjar inte vilken nyckelroll Byggnads Örebro-Värmlands fyra administratörer har. Det de gör gagnar medlemmarna på ett sätt som är okänt för många. I detta nummer fortsätter miniserien om administratörerna med del 2: Katarina Sandgren.

Katarina Sandgren kan hjälpa medlemmar som hamnat i kläm i samband med arbetsskador och sjukskrivning. Det kan röra sig om mycket pengar.

”Vi får in en anmälning om arbetsolycksfall om dagen i snitt. En vanlig arbetsskada är skärskador.”

Katarina Sandgren hjälper också medlemmar som varit sjukskrivna en längre tid och fått problem.

Under vinjetten ”Tack vare facket” intervjuar tidningen återkommande personer hon hjälpt.

– Oftast startar det med att medlemmen varit sjukskriven i 180 dagar för värk när Försäkringskassan säger att medlemmen inte får vara sjukskriven längre.

Om arbetsgivaren inte kan ordna andra arbetsuppgifter kan facket lotsa medlemmen vidare till ett nytt jobb.

Det kan dock innebära en kraftig lönesänkning.

– Då kan jag hjälpa medlemmen att

söka livränta hos Försäkringskassan och AFA Försäkring.

Livräntan är försäkringspengar som täcker upp mellanskillnaden i lön.

Det händer också att hon upplyser medlemmar om möjligheten att söka retroaktiv livränta från AFA Försäkring.

Det kan handla om rätt mycket pengar.

Katarina Sandgren delar sin tid mellan kontoren i Örebro och Karlstad.

Avslutningsvis säger hon att en seger för medlemmen i ett försäkringsärende också är en seger för Byggnads.

– Det visar på medlemsnyttan och det är bra för oss. □

JP Larsson

Ålder: 31 år.

Familj: Sambo och dotter (och katter).

Bor: Örebro.

Yrke: Ställningsmontör.

Fritidsintressen: Familjen, träning och musik.

Fackligt uppdrag: MB-ledamot sedan ett år.

Möter oseriösa konkurrenter

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Fackligt aktive JP Larsson konstaterar att han är i bransch som har oschyssta motspelare. "Vi tvingas konkurrera med oseriösa aktörer".

Få branscher inom byggsektorn har väl varit så omskrivna de senaste åren som just ställningsbranschen.

Är det inte ställningsföretag som fuskar med de anställdas arbetstid och löner så är det dåligt byggda ställningar som rasar – ibland mitt i städer – och riskerar att skada eller döda såväl byggnadsarbetare som förbipasserande stadsbor.

De oseriösa ställningsföretagens främsta konkurrensmedel är priset.

– De dumpar priser och betalar inte avtalsenliga löner. Vi som är seriösa

konkurrerar med något som vi inte borde behöva konkurrera med, säger JP Larsson.

Han är anställd på Xervon i Örebro. Ett seriöst företag, konstaterar han.

– Jag har alltid haft ett intresse för det fackliga, att man kan påverka och tillsammans med arbetsgivaren förbättra arbetsmiljön.

När coronapandemin slog till i våras kallade han kollegorna till ett möte för att diskutera eventuella risker och hur de ska resonera och agera.

Det var ett nytt hot som alla anställda ställdes inför och som de fackliga skulle hantera.

– Hur ska vi tänka? Ska vi vara hemma vid minsta symptom? Den typen av frågor.

Arbetsgivaren visade sig vara lika angelägen som facket om att följa restriktionerna.

– Det har funkade bra, inte varit något käbbel.

Han tycker att den samverkan som lagen säger att han som MB ska ha med arbetsgivaren fungerar på Xervon, inte bara när det handlar om hur Corona ska hanteras.

Man skulle kunna tro att prispressen från oseriösa konkurrenter skulle få även ett seriöst företag att börja tulla på säkerheten för att kunna hålla nere kostnader – men något sådant har JP Larsson inte märkt.

Tvärtom.

– Xervon är ett progressivt företag som vill vara ledande. Därför investerar man mycket i kompetensutveckling av personalen. Vi har ett bra samarbetsklimat på firman.

JP Larsson är inte ensam som facklig. De är tre förtroendevalda som alla är ganska nya och kan stötta varann.

– Det är nytt för alla och vi hjälps åt. Patrik Gunnarsson heter den andra MB-ledamoten. – Jag ser positivt på framtiden i arbetet som MB. □

Då var det dags igen med några funderingar hur det är för oss byggnadsarbetare i dessa tider.

Min första undring är vad i helvete håller regeringen på med när det gäller vår anställning?

Hur tänker man, det finns inga andra arbetare som drabbas som vi byggnadsarbetare av det förslag som man nu diskuterar.

Och hur kan det över huvud taget vara en diskussion om något så vansinnigt dumt som en anställningsform som försämrar för arbetarna när dom flesta minns en 30-40 årig kamp som vi avslutade på sjuttioalet med bättre anställningsreformer som följd.

Men lite får vi skylla oss själva när vi inte ser till att vi röstar rätt utan ger våra värsta fiender sverige demokraterna våra röster.

Det är så djävla dåligt så man skäms, vi blir också beskyllda för att det är många byggnadsarbetare som röstar på dom vilket ju är som att begå självmord när det gäller arbetsrättsliga frågor.

När det gäller löneavtalet så hoppas jag att det är klart

när du läser det här våra krav är rimliga när det gäller löneökningar problemet är antagligen ordning och reda på bygget.

En annan fundering som man har är hur faaaan kan kommuner i det här landet tillåta att jobb läggs ut till entreprenörer som inte har kollektivavtal?

Jag tror att den frågan också diskuteras i avtalsförhandlingarna och jag önskar lycka till också på den punkten det finns kommuner som lyckas få byggt med kollektivavtal som en garanti, så problemet borde gå att lösa.

Sen vill jag ge förbundet en stor eloge för att jobba bra med medlems rekrytering för ju fler nöjda medlemmar desto större framgång i avtalsförhandlingarna.

Det är en styrka att representera sina medlemmar när många på bygget är medlemmar och det ger ett starkt intryck när man förhandlar för en större andel byggnadsarbetare. Alltså ju fler vi är ju starkare är vi.

Till sist var rädda om er och håll pandemin på avstånd så kommer vi att klara den också av bara farten. ☐

Örebro-Värmland utbildningar 2020

Passa på och anmäla dig till en utbildning i Byggnads Örebro-Värmlands regi. Det finns mycket att välja på, både för medlemmar och förtoendevalda. Du förlorar ingenting på att gå en kurs. Investera lite tid i dig själv!

Utbildning för skyddsombud 2021

År 1

Påfarten 8 tim

Startkurs 3dgr [BAM]
23-25 mar, Örebro
14-16 sep, Karlstad

År 2

Prevention 1
9-feb, Örebro

1-sep, Karlstad

År 3

Samverkan o förändringsarbete

13-14 apr, Örebro
28-29 sep, Karlstad

Återkommande varje år:

Skyddsombudsinformation [5 tim/år]
8 okt, Örebro [7-12]
7 okt, Karlstad [7-12]

År 1

SO-utbildning steg 1+2
Steg 1, 13-jan, Örebro
Steg 2, 20-jan, Örebro
Steg 1, 12-maj, Karlstad
Steg 2, 19-maj, Karlstad
Steg 1, 18-aug, Örebro
Steg 2, 25-aug, Örebro
Steg 1, 10-nov, Karlstad
Steg 2, 18-nov, Karlstad

År 2

SO-utbildning steg 3+4
Steg 3+4, 17-18 feb,
Örebro
Steg 3+4, 8-9 jun,
Karlstad
Steg 3+4, 7-8 sep,
Örebro
Steg 3+4, 15-16 dec,
Karlstad

Vem betalar utbildningarna för skyddsombud?

Samtliga skyddsombudsutbildningar bekostar och anmäler arbetsgivaren dig till på www.buc.se. Företaget betalar även din lön. **UNDANTAGET** är Påfarten som DU anmäler dig till och Byggnads betalar förlorad arbetsförtjänst och resor till.

Lagbasutbildning 2021

Steg 1: 5-7 okt, Folkhögskolan Karlskoga
Steg 2: 3-4 nov, Folkhögskolan Karlskoga

Lagbasträffar 2021 kl. 8-16

8 apr, Karlstad
7 apr, Örebro

Fullmaktsträffar Lagbas kl. 8-16

20 apr, Folkhögskolan Karlskoga

Tätskiktsutbildning kl. 8-16

10 feb, Örebro
11 feb, Karlstad

Ackordsutbildning [VVS] 2021

Två dagar: 23-24 mar, Karlskoga

Påfarten (alla förtroendevalda samt medlemmar/icke medlemmar)

Denna utbildning genomförs på en dag, det handlar om Byggnads, historia, hur man kan påverka, vart vi är idag men också om framtiden.

Denna utbildning skall alla som har ett förtroendeuppdrag genomföra. Utbildningen vänder sig också till medlemmar och de som borde vara medlemmar i Byggnads.

För att gå utbildningen söker man ledigt enligt studieledighetslagen och Byggnads betalar förlorad arbetsförtjänst [stipendium för ICKE medlem], samt resor till och från utbildningen.

Utbildningsdagar Påfarten

Påfarten för FFV, medlemmar, icke medlemmar

28 jan, Örebro	18 feb, Karlstad
18 mar, Örebro	10 jun, Karlstad
28 apr, Askersund	11 jun, Torsby
21 okt, Örebro	17 sep, Karlstad
12 nov, Nora	25 nov, Karlstad

Påfarten för ungdomar

8 apr, Karlstad	29 mar, Örebro
-----------------	----------------

Läs mer och gör din intresseanmälan här:
<https://pafarten.byggnads.se/>

”DE BORDE INTE FÅ FINNAS PÅ MARKNADEN”

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Stämningarna har avslöstat varann vid Billerud Korsnäs bygge av en ny kartongmaskin på Gruvön i Grums. Ombudsmannen Jari Viitakangas sammanfattar läget – och är hoppfull.

– Det är solklara fall. Ett är klart, tre återstår.

Jari Viitakangas har samlat bevis mot underentreprenörerna, de flesta i ställningsbranschen, som med ohederliga metoder konkurrerar med seriösa företag.

1. Det blev en seger i Arbetsdomstolen mot slovakiska ställningsföretaget KS Building.

– De begick så gott som alla fel man kan göra. Det handlade om arbetstidslagar men framför allt var det för låga

”De har erkänt massor av brott och är beredda att betala. Jag hoppas att det kan bli förlikning, men vi är inte överens om summorna.”

Jari Viitakangas

löner. AD dömde till vår fördel i augusti. Fyra miljoner ska de betala.

2. MK Scaffolding, ett polskt ställningsföretag, har stämts på 4,9 miljoner kronor.

– Det rör i stort sett samma sak.

Ärendet pågår och Jari Viitakangas förs inte gissa när AD kan komma med en dom.

3. Stämningen mot polska ställningsföretaget GLT har inte hunnit gå till AD utan ligger hos Byggnads för central förhandling.

GLT skiljer sig åt från de andra genom att vara villigt att förhandla.

– De har erkänt massor av brott och är beredda att betala. Jag hoppas att det kan bli förlikning, men vi är inte överens om summorna. 60 miljoner var vårt ursprungliga krav. Jag hoppas att det kan bli klart snart, men jag har lämnat detta ifrån mig och det är förbundet som styr.

4. Svenska betongföretaget Formbetong har enligt Jari Viitakangas utredning avlönat utländsk personal närmare 100 kronor mindre i timmen.

– Det ligger hos AD.

Formbetong har enligt Jari Viitakangas även hotat personal och skickat hem en anställd som talat med honom.

– 175 utländska killar har utnyttjats. Företaget borde inte få finnas på marknaden.

Företaget nekar. □

Kollapsad byggställning efter stormen i Örebro

Många byggarbetsplatser hade brister

Var fjärde svensk byggarbetsplats hade brister i arbetsmiljön. Det uppdagades vid Byggnads kontroller under arbetsmiljöveckan i oktober. I Örebro län såg det något bättre ut. 14 av 91 kontrollerade byggen (15 procent) hade brister medan det i Värmlands län var 9 av 66 (14 procent).

Ett ovanligt uppdrag

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Klor, vatten och många års användning. Hur illa ställt skulle det vara med betongen? Det var med spänning som Byggservice i Geijersholm tog sig an uppgiften att renovera badhuset i Hagfors.

– Vi har aldrig renoverat ett badhus förut.

Morgan Andersson som äger Byggservice i Geijersholm säger att det var med en viss vanda och anspänning som han räknade på uppdraget innan han lade anbud på att renovera badhuset som byggdes på 1970-talet.

En 25-metersbassäng, en mindre undervisningsbassäng och en plaskpool hade med åren blivit så slitna att kommunen inte kom undan en renovering, som beräknas kosta runt 25 miljoner.

Samtidigt åtgärdas fasader, omklädningsrum och en anpassning görs för besökare med funktionshinder. Hela badhuset ska få ett lyft.

– Allt från betong till finsnickeri gör vi: framför allt är det betongkonstruktionen som måste åtgärdas.

Det är fredag eftermiddag. Klinkerplattorna som bilats bort ligger utspridda i stora högar och där under skyntar betong och armeringsjärn.

Det ser ut som om en bomb detonerat.

Inte minst för att betongen har en del skador.

– Betongkonstruktionen har inte varit tät, så det har läckt klorvatten. Armeringen och betongen har vittrat sönder, säger Morgan Andersson.

Den nya bassängen ska få ett annat yttskikt: rostfri plåt. Runt bassängen däremot ska det återigen

läggas klinkerplattor.

– Vi startade nu i höstas och ska vara klara till skolstarten nästa år. Rivningen är avklarad, nu återlagar vi.

Fyra anställda i firman, Oliver Persson, Timmy Källberg, Erik Norberg och Simon Algotsson, är stationerade här i badhuset.

– Det står träarbetare på yrkesbeviset men på en liten firma får man göra det mesta, här har jag varit betongare främst, säger Oliver Persson.

Vi följer med ner under bassängen. Oliver Persson visar hur de stödgjuter runt de gamla betongpelarna som håller upp bassängen. Nu är pelarna i bra skick och bredare nertill.

Klorets påverkan syns på fler ställen. Genom ett hål kan vi här nerifrån titta upp i badhuset.

”Det står träarbetare på yrkesbeviset men på en liten firma får man göra det mesta, här har jag varit betongare främst.”

Oliver Persson

Byggservice i Geijersholm har stark anknytning till sin ort. De har ramavtal med järnverket och Hagfors kommun. Badhusrenoveringen följs med förväntan av många orsbor.

Badet var nämligen stängt ett helt år innan renoveringen startade nu efter sommaren.

– Hagforsborna har väntat på sin bassäng, konstaterar Morgan Andersson. □

HET FRÅGA PÅ BORDET I SUNNE

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Framtiden för Las väckte diskussion och ilska när ett 30-tal fackligt aktiva i Byggnads möttes för en utbildningsdag.

Kursen för MB-ledamöterna (medbestämmande) i slutet av oktober skulle behandla avtalsrörelsen och de yrkanden som läggs inom de olika avtalsområdena.

Ett 30-tal medlemmar inom Byggnads talet, Entreprenadmaskin och TIA var på plats.

Men dagen före hade en vändning kommit i Las-frågan när regeringen tog ett steg mot lagstiftning.

Det fick Byggnads ombudsman Thomas Schultz, som höll i utbildningen, att gå in på vad det skulle innebära.

Ur Byggnads perspektiv är det senaste förslaget som ersatt den skrotade Toijerutredningen bara marginellt bättre.

Han lyfte särskilt fram att arbetsgivare fortfarande föreslås godtyckligt kunna säga upp anställda.

– Det här är ett sätt att få tyst på fackliga organisationer.

Thomas Schultz uppmanade MB-ledamöterna att göra sitt bästa för att väcka engagemang i frågan.

– Ni har en oerhörd viktig roll, ni måste mobilisera på era arbetsplatser. Vår bransch skulle bli den stora förloraren. Vi måste opinionsbilda så att politikerna låter arbetsmarknadens parter sköta detta.

Besvikelsen var tydlig hos flera som tycker att Socialdemokraterna sviker arbetarrörelsen, och att det nu blir svårare att försvara den samverkan som finns mellan Byggnads och S.

Det är en dramatisk och omvälvande tid verkade alla överens om.

– Frågan är om inte det här är det fackligt viktigaste året på mycket länge,

sade takmontören Olle Anteryd från Säffle.

Han har varit MB i tre år på firman som ligger i Karlstad.

Han har kunnat påverka, säger han, även om arbetsgivaren ibland vill minska kostnaden på ett sätt som går ut över de anställda.

– Jag har märkt att mindre företag ibland måste jobba i livlina, det måste vara för att företaget vill spara pengar, då måste vi fackligt förtroendevalda agera och argumentera för riktigt fallskydd, säger han.

Snickaren Oliver Hellberg från Örebro är ny i rollen. Han blev framröstad av kollegorna i somras.

– Det är intressant, det är kul att kunna göra skillnad. Jag är skyddsombud också. Det är väl främst där jag kan trycka på om skydd och säkerhet.

Rörmokaren Mattias Backteman från Örebro har tre år som MB bakom sig.

– Jag har engagerat mig särskilt för att lärlingar ska behandlas bra.

Det uppstod en tvist omkring några lärlingar om huruvida de hade gjort alla timmar för att få full lön, berättar han.

Som MB förde han lärlingarnas talan och vann.

– De fick fullt betalt till slut som de skulle.

Han är besviken på regeringens hantering av Las.

– Jag är fortfarande glad att jag inte röstade på Socialdemokraterna. □

Försäkrings- och pensionsgenomgång

Vi är glada att få presentera möjligheten till Digital rådgivning med en certifierad rådgivare från Folksam i samarbete med Byggnads.

Ta ett kort på följande QR-kod med din mobil och klicka på länken så kommer du in på vår bokningssida.

Du får en kostnadsfri försäkringsgenomgång där vi säkerhetsställer att du har rätt försäkringskydd och har fått ta del av ditt erbjudande om medlemsförsäkringar. Vi har även möjlighet att ge råd om sparande!

Digital rådgivning är ett smidigt sätt att få hjälp med frågor kring medlemsförsäkring, trygghet och sparande. Räkna med ca. 1 timme av din tid.

/Katarina Sandgren, Byggnads, Jörgen Lybeck och Peter Larsson, Folksam

Uppdrag gransknings Grumsbesök satte spår

Snart lämnar jag posten som kommunstyrelsens ordförande i Grums. Det har varit varit kul och jag ångrar inte en sekund.

Det var utmanade att axla en sådan viktig post i lokalpolitiken. Jag tycker att det är viktigt att vara lyhörd mot medborgarna och lojal mot partiet – man utför det som beslutas.

Uppdrag gransknings besök efter tre veckor har präglat mig. Jag blev uppringd och fick frågan om jag kunde ställa upp på en intervju.

Jajamen, svarade jag.

Programmet som sändes i mars 2015 handlade om självmord, arbetslöshet, droger och utanförskap. Det blev väl inte ett helt lyckat program. Det rörde upp ganska mycket känslor i kommunen och SVT fick komma tillbaka och göra UG del 2 Grums (läs: att göra en pudel), det vet jag inte har hänt före eller efter det.

Men programmet gjorde något med Grumsborna. Tidigare kunde folk prata illa om sin egen kommun, men när någon kom utifrån och gjorde samma sak då stod vi upp mot dem: för så dåliga är vi inte.

Som kommunalråd har jag varit med om att två stora företag har satsat cirka 8 miljarder i kommunen som har bidragit

till att det finns en framtidstro med jobb och utveckling.

Motsatsen hade inte varit lika kul.

Vi har jobbat med att få till ett riktigt bra företagsklimat mellan kommunen och företagarna och där har vi lyckats. Både politiker och tjänstemän har varit delaktiga. Det är inte kommunen som skapar jobben utan det är företagen, men kommunen kan skapa förutsättningarna för att det ska gå lättare vid exempelvis en företagsetablering.

Senaste mätningen 2020 i Svenskt näringslivs ranking ligger vi etta i Värmland och på plats 20 i Sverige.

Vi jobbar med allt som en kommun ska jobba med: allt ifrån det man föds till man dör, så det är en komplex organisation. Som politiker får man hela tiden prioritera mellan unga och gamla och allt där emellan.

Jag har träffat en hel del människor i min roll som kommunalråd: Allt från vanligt folk till statsministern, som jag fick en timmes busstur med från Grums till Munkfors. Alla möten är intressanta – det tror jag är viktigt att ha med sig som politiker.

En gång kom en buss med sydkoreaner som var politiker i sitt land och ville ha

reda på hur det funkar i Sverige. Det kan jag säga att vi var inte helt lika i hur vi bedrev politik.

De kikade på mitt rum, som då var ett kontor på cirka tio kvadratmeter och låg i källaren. ”Is this the room for number one?” frågade de skeptiskt flera gånger. Jag har träffat många ministrar och framfört till dem vad som brister i den statliga politiken gentemot kommunerna, och även påtalat vad som fungerar bra.

För det ska ni veta: de är inte mer än människor de heller och gör så gott de kan.

Jag har även varit viceordförande och facklig ledare i Värmlanddistriktet för Socialdemokraterna. Det har varit kul att ha kvar den fackliga anknytningen där jag har fått träffa fackliga representanter från olika fackförbund. Där har det framförts vad politiker behöver göra för att maktbalansen mellan arbetsgivarna och fackförbunden inte ska rubbas.

Frågan är extra aktuell med det förslag till förändringar av Las som en utredning föreslår.

Jag hoppas att parterna kommer överens så att det inte lagstiftas av politiken om Las.

Mvh Leif Haraldsson, kommunstyrelsens ordförande i Grums.

Ps Jag börjar på Byggnads Örebro Värmland 1 jan 2021, hoppas vi ses på byggarbetsplatserna.

Byggnads Nu!

010-601 10 00

**Måndag–fredag
07.00–17.00**

Vi ger stöd och rådgivning till dig som är medlem, förtroendevald, anställd i Byggnads eller företagare.

Du får svar på frågor om löner, anställningsvillkor, arbetsmiljö, försäkringar, semester, arbetsskador och annat.

www.byggnads.se

Prestationslöner

Till och med kvartal 3 2020

Örebro, 2020 – Halvår

	Timmar	Förtjänst
TBM	436 172	218,06 kr/tim
Platt	6 301	298,28 kr/tim
Golv	5 457	259,27 kr/tim
VVS	1 320	207,16 kr/tim
Industrirör	0	
Ställning	3 626	236,53 kr/tim
Plåt	0	
Undertak	47	363,97 kr/tim

Värmland, 2020 – Halvår

	Timmar	Förtjänst
TBM	506 097	215,43 kr/tim
Platt	22 059	264,17 kr/tim
Golv	19 345	256,91 kr/tim
VVS	0	
Industrirör	0	
Ställning	200	212,82 kr/tim
Plåt	0	
Undertak	1097	238,50 kr/tim

Permittering

Korttidspermitteringsavtal: **76 st**
Antal berörda arbetstagare: **352 st**
Arbetsbrist 2020 kv 3: **336 st**

Kontakter

Örebro-Värmland:

Utbildningsadmin.:

carina.engberg@byggnads.se

Utbildningsansvarig:

tomas.petersson@byggnads.se

MB/FFV-ansvarig:

jenny.svensson@byggnads.se

Lagbas-ansvarig:

tomas.olsson@byggnads.se

SO-ansvarig:

niklas.nordlund@byggnads.se

BYN Värmland:

odd.maalsnes@byggnads.se

BYN Örebro:

jenny.svensson@byggnads.se

Byggnads Region Örebro-Värmland:
Telefon: 010- 601 10 11

Mejl: orebro-varmland@byggnads.se

SÅ TYCKER S LOKALT OM LAS

Hösten har präglats av striden om arbetsrätten. Regeringen har hotat med lagstiftning om inte LO precis som TCO kommer överens med Svenskt Näringsliv om förändringar av Las. Byggnads är stark motståndare till de föreslagna möjligheterna för arbetsgivare att enklare än i dag godtyckligt säga upp anställda. Tidningen kontaktade Socialdemokraterna i Värmland och Örebro för att höra hur de ställer sig i den infekterade Las-debatten.

”Örebro läns socialdemokratiska partidistrikt har inte gjort något annat ställningstagande än partiet i stort. Arbetsrätten ska moderniseras men det ska göras så att den grundläggande maktbalansen mellan fack och arbetsgivare upprätthålls. Starka parter på arbetsmarknaden stärker den svenska arbetsmarknadsmodellen”, svarar Martin Ejnrydh, 1:e ombudsman och regional manager för Socialdemokraterna i Örebro län för sin ordförande Matilda Ernkrans räkning.

”Värmlands socialdemokratiska partidistrikt tycker precis som partiledningen att den grundläggande maktbalansen mellan fack och arbetsgivare ska vara kvar. Det bästa hade varit att alla parter hade varit överens men nu får man laga efter läge. Nu jobbas det vidare utifrån parternas förslag och även LO kommer att vara en del av den fortsättningen.

Arbetsrätten ska gälla och funka för alla och vår förhoppning är att det ska komma fram ett förslag som har ett brett stöd från alla parter” svarar Värmlandsdistriktets ordförande Åsa Johansson. □

Välkommen på årsmöte!

Säffle	Torsdag, 20210121, kl.18:30	Fackens Hus
Grums	Torsdag, 20210128, kl.18:00	Grums Pizzeria
Hagfors	Fredag, 20210129, kl.18:00	Restaurang Kronan, anmälan till Tomas Pettersson 076-843 04 30.
Karlstad	Fredag, 20210129, kl.18:00	plats meddelas senare!
Kristinehamn	Måndag, 20210118, kl.18:00	plats meddelas senare, anmälan till Håkan Ahlqvist 073-337 32 76.
Sunne	Torsdag, 20210121, kl.18:00	LO-lokalen
Askersund	Torsdag, 20210121, kl.18:00	Hotell Norra Vättern
Frövi	Fredag, 20210129, kl.18:30	Christinas Gästgiveri Ervalla
Hallsberg	Torsdag, 20210121, kl.18:00	Hotell Stinsen
Hällefors	Fredag, 20210129, kl.18:30	Hällefors Herrgård
Karlskoga	Fredag, 20210129, kl.19:00	Värmlandsvägen 5
Kumla	Torsdag, 20210121, kl.18:00	Kumla Folkets Hus
Lindesberg	Onsdag, 20210120, kl.19:00	ABF:s lokaler
Nora	Torsdag, 20210128, kl.18:00	Nora Stadshotell
Örebro	Fredag, 20210122, kl.18:30	Clarion Kungsgatan, anmälan till Kjell Krantz senast en vecka innan

OBS! Anmälan till ordförande, senast en vecka innan på samtliga möten

Här når du din ordförande

Askersund

Jens Johansson, 072-902 79 55

Degerfors

Vakant

Grums

Joel Fråstad, 070-731 59 61

Frövi

Stig Lennart Jarl, 070-211 0176

Hagfors

Tomas Pettersson, 076-843 04 30

Hallsberg

Nicklas Jonsson, 070-398 64 56

Hällefors

Vakant

Karlskoga

Hans Åkesson, 072-738 40 09

Karlstad/Kil/Hammarö

Martin Bodén, 070-580 04 91

Kristinehamn

Håkan Ahlqvist, 073-337 32 76

Kumla/Fjugesta

Victor Johansson, 073-834 26 00

Lindesberg

Jonas Andersson, 072-540 35 30

Nora

Anton Appelqvist, 072-535 20 79

Sunne

Peter Olsson, 070-580 01 08

Säffle

Erik Pettersson, 073-833 44 37

Örebro

Kjell Krantz, 073-508 96 35